

THE GREAT AMERICAN SONGBOOK

12.02 Brugge • 13.02 Gent • 14.02 Brussels • 16.02 Roeselare

[toelichting \(NL\)](#) - [notes de programme \(FR\)](#) - [programme notes \(EN\)](#)

Begin the Beguine

Cole Porter (music & lyrics)

When they begin the beguine
It brings back the sound of music so tender
It brings back a night of tropical splendour
It brings back a memory ever green

I'm with you once more, under the stars
And down by the shore, an orchestra's playing
And even the palms seem to be swaying
When they begin the beguine

To live it again is past all endeavour
Except when that tune clutches my heart
And there we are, swearing to love forever
And promising never, never to part

What moments divine, what rapture serene
'Till clouds came along to disperse the joys we had tasted
And now when I hear people curse the chance that was wasted
I know but too well what they mean

So don't let them begin the beguine
Let the love that was once a fire remain an ember

Let it sleep like the dead desire I only remember
When they begin the beguine

Oh yes, let them begin the beguine, make them play
'Till the stars that were there before return above you
'Till you whisper to me once more, "darling, I love you"
And we suddenly know What heaven we're in
When they begin the beguine

I Wish You Love

Charles Trenet & Léo Chauliac (music) & Albert Beach (lyrics)

Goodbye, no use leading with our chins
This is where our story ends
Never lovers, ever friends

Goodbye, let our hearts call it a day,
But before you walk away
I sincerely want to say

I wish you bluebirds in the Spring
To give your heart a song to sing
And then a kiss, but more than this
I wish you love

And in July, a lemonade
To cool you in some glazy glade
I wish you health and more than wealth
I wish you love

My breaking heart and I agree
That you and I could never be
So with my best, my very best
I set you free

I wish you shelter from the storm
A cozy fire to keep you warm
But most of all, when snowflakes fall
I wish you love

Que reste-t-il de nos amours
Que reste-t-il de ces beaux jours
Une photo, vieille photo
De ma jeunesse
Que reste-t-il des billets doux
Des mois d'avril, des rendez-vous
Un souvenir qui me poursuit
Sans cesse

Lullaby of Birdland

Georges Shearing (music) & George David Weiss (lyrics)

There is a weapy old willow
He really knows how to cry
That's how I'd cry on my pillow
If you should tell me farewell and goodbye

Never in my word land
Could there be ways to reveal
In a phrase, how I feel

Have you ever heard two turtle doves
Bill and coo when they love?

That's the kind of magic music
We make with our lips when we kiss

And there's a weapy old willow
He really knows how to cry
That's how I'd cry on my pillow
If you should tell me farewell and goodbye

Lullaby of Birdland, whisper low
Kiss me sweet, and we'll go
Flying high in Birdland, high in the sky
up above all because we're in love

Round Midnight

Thelonious Monk & Cootie Willams (music) & Bernie Hanighen (lyrics)

It begins to tell 'round midnight
I do pretty well, 'till after sundown
Supertime I'm feelin' sad
But it really gets bad 'round midnight

Memories always start 'round midnight
Haven't got the heart to stand those memories
When my heart is still with you
And ol' midnight knows it, too

When some quarrel we had needs mending
Does it mean that our love is ending?
Darlin' I need you, lately I find
You're out of my arms and I'm out of my mind

Let our love take wings' round midnight
Let the angels sing for your returning
Let our love be safe and sound
When old midnight comes around

Let's Misbehave

Cole Porter (music & lyrics)

You could have a great career
Yes, you should (and you could)
Only one thing stops you, dear
You're too good (way too good)

If you want a future, darling
Why don't you get a past?
'Cause that fatal moment's coming' at last

We're all alone, no chaperone
Can get our number
The world's in slumber
Let's misbehave

There's something wild about you child
That's so contagious
Let's be outrageous
Let's misbehave

When Adam won Eve's hand
He wouldn't stand for teasin'
He didn't care about those apples out of season

They say that Spring, means just one thing
To little lovebirds
We're not above birds
Let's misbehave

It's getting late, and while I wait
My poor heart aches on
Why keep the brakes on?
Let's misbehave

I feel quite sure, "un peu d'amour"
Would be attractive
While we're still active
Let's misbehave

You know my heart is true
And you say, you for me care
Somebody's sure to tell
But what the heck do we care

They say that bears have love affairs
And even camels
We're merely mammals
Let's misbehave

My Funny Valentine

Richard Rodgers (music) & Lorenz Hart (lyrics)

My funny Valentine
Sweet comic Valentine
You make me smile with my heart
Your looks are laughable
Unphotographable
Yet you're my favourite work of art

But don't change a hair for me
Not if you care for me
Stay, little Valentine stay
Each day is Valentine's day

Is your figure less than greek
Is your mouth a little weak
When you open it to speak
Are you smart?

When I Fall in Love

Victor Young (music) & Edward Heyman (lyrics)

When I fall in love, it will be forever
Or I'll never fall in love
In a restless world like this is
Love is ended before it's begun
And too many moonlight kisses
Seem to cool in the warmth of the sun

When I give my heart, it will be completely
Or I'll never give my heart
And the moment I can feel that you feel that way too
Is when I fall in love with you

Moon River

Henry Mancini (music) & Johnny Mercer (lyrics)

Moon River, wider than a mile
I'm crossing you in style some day
Old dream maker, you heart breaker
Where ever you're going, i'm going your way.

Two drifters, off to see the world.
There's such a lot of world to see.
We're after the same rainbow's end,
Waiting 'round the bend,
My Huckleberry friend,
Moon River and me.

The Rhythm

Jeroen D'hoë (music & lyrics)

The rhythm is taking you everywhere beneath the sun and the rain
You know exactly when they change, they give you laughter and pain
If only smile will bring you friends, you hide those tears and just pretend
Just like you're putting your head in the sand and you're gone
Remember you've always been my friend

They key you've lost to open the door of your visible cage
Came into your mind as the brightest day into the night that you made
The rhythm is taking you everywhere, and life shows exactly how to bring you
The feeling of touching a million faces, and you smile
Remember you've always been on my mind

And when you find a way of living "just live"
You fix your eyes up to the sky

Rhythm is taking you

Night and Day

Cole Porter (music & lyrics)

Like the beat, beat, beat
Of the tom-tom
When the jungle shadows fall
Like the tick, tick, tock
Of the stately clock
As it stands against the wall
Like the drip, drip, drop
Of the raindrops
When the summer who'r is through
So a voice within me
Keeps repeating
"You, you, you"

Night and day, you are the one
Only you beneath the moon, and under the sun
Whether near to me or far
It's no matter darlin', where you are
I think of you night and day

Day and night, why is it so
That this longing for you,
Follows wherever I go?
In the roaring traffic's boom
In the silence of my lonely room
I think of you night and day

Night and day, under the hide of me
There's an ooh, such a hungry yearning,
burning inside of me
And this torment won't be through
Till you let me spend my life making love to you
Day and Night
Night and Day

Cry Me a River

Arthur Hamilton (music & lyrics)

Now you say you're lonely
You cry the whole night through
Well, you can cry me a river, cry me a river
I cried a river over you

Now you say you're sorry
For being so untrue
Well, you can cry me a river, cry me a river
I cried a river over you

You drove me, nearly drove me out of my head
While you never shed a tear
Remember? I remember all that you said
Told me love was too plebeian
Told me you were through with me and

Now you say you love me
Well, just to prove you do
Come on and cry me a river, cry me a river
I cried a river over you

I've Got You Under My Skin

Cole Porter (music & lyrics)

I've got you under my skin
I've got you deep in the heart of me
So deep in my heart, you're really a part of me
I've got you under my skin

I tried so not to give in
I said to myself: "this affair never will go so well"
But why should I try to resist when,
darling, I know so well
I've got you under my skin?

I'd sacrifice anything come what might
For the sake of having you near
In spite of a warning' voice
that comes in the night
And repeats, repeats in my ear:

"Don't you know, little fool, you never can win?
Use your mentality, wake up to reality"
But each time that I do just the thought of you
Makes me stop before I begin
'Cause I've got you under my skin

I'd sacrifice anything come what might
For the sake of having you near
In spite of the warning voice
that comes in the night
And repeats and repeats in my ear:

"Don't you know, little fool, you never can win?
Use your mentality, wake up to reality"
But each time that I do just the thought of you
Makes me stop before I begin
'Cause I've got you under my skin

Yes, i've got you under my skin
Deep under my skin

Ev'ry Time We Say Goodbye

Cole Porter (music & lyrics)

We love each other so deeply
That I ask you this, sweetheart
Why should we quarrel ever?
Why can't we be enough clever?
Never to part

Everytime we say goodbye, I die a little
Everytime we say goodbye, I wonder why a little
Why the Gods above me, who must be in the know
Think so little of me, they allow you to go
When you're near, there's such an air of spring about it,
I can hear a lark somewhere, begin to sing about it,
There's no love song finer, but how strange the change from major to minor,
Everytime we say goodbye

What a Wonderful World

Bob Thiele (as George Douglas) & George David Weiss (music & lyrics)

I see trees of green
Red roses too
I see them bloom
For me and you
And I think to myself
What a wonderful world

I see skies of blue
And clouds of white
The bright blessed day
The dark sacred night
And I think to myself
What a wonderful world

The colors of the rainbow
So pretty in the sky

Are also on the faces
Of people going by
I see friends shaking hands
Saying, "How do you do?"
They're really saying
"I love you"

I hear babies cry
I watch them grow
They'll learn much more
Than I'll never know
And I think to myself
What a wonderful world

THE GREAT AMERICAN SONGBOOK

door Aurélie Walschaert

NL – Iedereen kent het nummer *I've got you under my skin*, een song die uitgroeide tot een echte Sinatra-klassieker. Het lied is zo met de zanger vergroeid, dat de meesten denken dat hij het ook zelf bedacht. Die misvatting is tekenend voor veel van de liederen uit het befaamde Great American Songbook. De songs zijn vaak van de hand van minder gekende componisten als Cole Porter, Jerome Kern of het duo Rodgers & Hart. Ze zagen het licht op de filmset in Hollywood of de musicalscène in Broadway, en leidden al snel een tweede leven in tal van jazz- en popbewerkingen. Dankzij beroemde uitvoerders als Frank Sinatra, Ella Fitzgerald of zelfs Lady Gaga groeiden ze uit tot evergreens die de wereld veroverden.

Deze keer is het componist Jeroen D'hoë (°1968) die enkele parels uit het Songbook arrangeert voor het Vlaams Radiokoor, een vocale soliste, piano en strijkers. De keuze voor Jeroen is niet toevallig, want de muziek uit die periode zit naar eigen zeggen verweven in zijn muzikale DNA. Een tiental jaar geleden bracht hij met zanger Paul Michiels het album *It's A Gas* uit, als eerbetoon aan de songs uit het Great American Songbook.

Tijdloze kunststukjes

Wie op zoek zou gaan naar een fysiek exemplaar van The Great American Songbook, is eraan voor de moeite. The Great American Songbook is niet alleen figuurlijk, maar ook letterlijk een begrip: het is een verzamelterm voor de songs die tussen 1920 en 1950 voor het Amerikaanse muziektheater en de filmindustrie geschreven werden, en over de jaren heen evolueerden tot de 'standards' die we nu kennen.

Wat maakt dat deze songs zo tijdloos zijn? Is het de combinatie van muzikale invloeden uit de jazz, musical, film- en zelfs popmuziek, en het vermogen om zo het vakjesdenken te overstijgen? Of ligt het aan de herkenbaarheid van de teksten, met thema's geworteld in het dagelijkse leven, die in een woelige tijd hoop, troost en vertier brachten? Voor Jeroen ligt de tijdloosheid vooral in de kwaliteit van de melodieën en akkoordcombinaties, en de traditionele AABA-liedvorm: "Een mooi voorbeeld daarvan is *My Funny Valentine*, een nummer met klassiek opgebouwde melodieën, waarin harmonisch en motivisch geen enkele noot verkeerd staat. Je voelt dat Rodgers klassiek geschoold was. Dat aspect, in combinatie met zijn liefde voor entertainment, maakt zijn liederen zo sterk. Ik noem het graag 'grootmeesterschap in een notendop'."

Klassiek geschoolde componisten als George Gershwin (1898-1937), Cole Porter (1891-1964) en Richard Rodgers (1902-1979) slaagden er inderdaad in om de populaire song dankzij innovatieve ingrepen tot kunstvorm te verheffen. Wel één die een groot publiek aansprak, mede dankzij eenvoudige melodieën en rijke harmonieën die zich leenden tot talrijke interpretaties. Ook de gevatte, soms geestige teksten op rijm droegen bij tot de populariteit van de songs.

Een traan en een lach

Een componist die ook uitblonk in het schrijven van teksten was Cole Porter – Hugo Claus noemde hem zelfs “de grootste dichter ooit”. Eigenlijk kent iedereen Cole Porter. Als het niet zijn naam is, dan wel één van zijn songs – zoals het eerder vernoemde *I’ve got you under my skin*. Het kan moeilijk anders: Porter schreef een duizendtal songs. Stuk voor stuk verfijnde muzikale pareltjes, tot aan de teksten toe.

Porter had het geluk op het juiste moment op de juiste plaats te zijn. Als kind van de eeuwwisseling maakte hij de bruisende jaren '20 in Parijs mee, en later ook de gouden jaren '30 en '40 in Hollywood en Broadway. Dat hij in een welgestelde familie geboren werd, leverde hem het belangrijke voordeel op dat hij niet moest componeren om te overleven. Hij kon zijn artistieke ideeën in alle vrijheid ontwikkelen. Zijn eerste songs schreef Porter al tijdens zijn studies Engelse literatuur aan Yale University, waar hij zijn medestudenten entertainde als zanger en pianist. Na Yale trok hij naar Harvard voor een muziekopleiding, om dan voor een paar jaar naar Parijs te verhuizen. Daar studeerde hij aan de Schola Cantorum en trok met componisten als Milhaud en Poulenc het bruisende nachtleven in. Het is daar dat Porter besloot om zich te wijden aan het componeren van eigen songs met zelf geschreven lyrics.

Parijs was ook de plek waar Porter zijn vrouw ontmoette, de mooie en welgestelde Linda Lee Thomas. Hun leven was er één van grandeur, zin voor schoonheid en openheid. Want ondanks hun liefdevolle huwelijk, was het geen publiek geheim dat Porter eigenlijk op mannen viel. Eind jaren '20 kwam de grote doorbraak op Broadway met de musical *Paris*, mede dankzij Irving Berlin. *Let's do it, let's fall in love* werd Porters eerste grote hit. Daarop verhuisde hij naar New York, vanwaar hij voortdurende tussen Manhattan en Hollywood pendelde. Een dramatisch ongeval met een paard zette zijn succesvolle leven in 1937 op zijn kop. Zijn twee benen werden verbrijzeld, en vanaf dan leefde Porter ondanks talrijke operaties continu in pijn. Toch reeg hij nog enkele Broadway-successen aan elkaar, tot ver in de jaren '50.

De songs van Porter ogen op het eerste zicht eenvoudig, maar zijn door de complexe harmonieën, ritmes en grote intervallen technisch uitdagend voor de uitvoerders. De teksten van zijn nummers zijn vaak autobiografisch van aard, en handelen over alle aspecten van de liefde – van de prille duizelende verliefdheid tot de bittere pijn bij het afscheid. En ook al is de ondertoon meestal tragisch, toch voegt Porter er altijd een kwinkslag aan toe. Zijn motto was niet voor niets: “Have a smile on your face”.

Van de musicalscène tot de hitparade

Componisten als Gershwin en Rodgers werkten vaak samen met een vaste tekstschrijver. Zo vormde Rodgers meer dan 25 jaar een goed geolied duo met Lorenz Hart (1895-1943). Hun samenwerking was goed voor meer dan vijfhonderd songs voor film en theater. Rodgers kreeg zijn liefde voor het

musicalgenre van kleins af mee en schreef zijn eerste songs als tiener. Hij was amper vijftien toen hij Hart leerde kennen. Die had dan weer een voorliefde voor Shakespeare en een hekel aan gratuite songteksten. Net als zijn tijdgenoot Porter bezat hij het talent om poëzie en alledaagse spreektaal met elkaar te verweven tot literaire pareltjes. Eén van hun grootste hits was *My Funny Valentine*, een nummer uit hun bekende musical *Babes in arms*, en een ode aan de liefde.

Typisch voor de liederen in het American Songbook zijn de talrijke interpretaties van beroemde artiesten. Zij transponeerden de oorspronkelijke songs naar het grote podium, waar een band en extra vocalisten ze van extra glans voorzagen. Denk maar aan Louis Armstrong, die het nummer *What a wonderful world* onsterfelijk maakte. Of Ella Fitzgerald, wier versie van Porters *Every Time We Say Goodbye* niemand onberoerd laat. Zelfs Franse chansons schopten het soms tot de Amerikaanse hitparade. Zo werd het succesnummer *Que reste-t-il de nos amours?* van 'Le Fou Chantant' Charles Trenet (1913-2001) naar het Engels vertaald als *I Wish You Love* en gecoverd door tal van buitenlandse artiesten.

Jeroen D'hoë ging de uitdaging aan om een aantal van deze songs naar de vocale structuur van het Vlaams Radiokoor ter hertalen: "Ik gebruik het koor als een soort vocale bigband en deel hen op in de verschillende secties die je ook in zo'n jazzorkest vindt, van ritme- en bassectie tot de koper- en houtblazers. De ene keer zet ik het koor in als collectief, een andere keer creëer ik dialogen tussen de solistische groepen. Zo gebruik ik bijvoorbeeld percussieve clusterakkoorden om belangrijke leestekens uit de tekst kracht bij te zetten. De strijkers en de piano hebben een eerder aanvullende rol: ze kunnen een nieuw motief aanbrenge in functie van de tekst, als extra partner in de dialoog. Maar omdat er al zoveel gebeurt binnen het koor, zet ik ze ook ondersteunend in, als een extra klankdeken." Voor de meeste arrangementen hield Jeroen zich aan een eerder traditionele, jazzy bewerking. Maar een aantal nummers leenden zich tot het toevoegen van meer persoonlijke accenten: "De melodie van *Moon River* vroeg om een klassiekere zetting, maar dan in een hedendaags idioom. Ik maakte hier gebruik van klankclusters om de akkoorden geleidelijk in elkaar te laten overvloeien."

Jeroen heeft tot slot nog een verrassing in petto. Speciaal voor dit programma herwerkte hij een gekoesterde compositie uit zijn jeugd, *The Rhythm*, tot een nieuwe creatie die in verschillende gedaantes tussen de liefdessongs opduikt.

THE GREAT AMERICAN SONGBOOK

explications : Aurélie Walschaert

FR – Tout le monde connaît la chanson *I've Got You Under My Skin*, devenue un grand classique de Frank Sinatra. Le chanteur se l'est tellement appropriée que la plupart des gens croient d'ailleurs qu'elle est de lui. Un malentendu qui touche un grand nombre de morceaux du célèbre Great American Songbook, souvent issus de la plume de compositeurs moins connus tels que Cole Porter, Jerome Kern ou le duo Rodgers & Hart. Ces morceaux ont vu le jour dans les studios de Hollywood ou sur la scène de comédies musicales, avant de mener rapidement une deuxième vie sous la forme d'arrangements jazz ou pop. De célèbres interprètes comme Frank Sinatra, Ella Fitzgerald ou même Lady Gaga en ont fait des classiques incontournables, qui ont conquis le monde entier.

Cette fois, c'est au compositeur Jeroen D'hoë (°1968) d'arranger quelques perles du Songbook pour le Vlaams Radiokoor, un soliste vocal, un piano et des cordes. Le choix ne s'est pas porté par hasard sur Jeroen D'hoë, car comme il le dit lui-même, la musique de cette période fait partie intégrante de son ADN musical. C'est ainsi qu'il a enregistré avec le chanteur Paul Michiels l'album *It's A Gas*, en hommage aux chansons du Great American Songbook, il y a une dizaine d'années.

Chefs-d'œuvre intemporels

Inutile de chercher un exemplaire physique du Great American Songbook, car il s'agit plutôt d'un concept, au sens propre comme au sens figuré. Le Great American Songbook est une « catégorie » regroupant les chansons composées entre 1920 et 1950 pour l'industrie du cinéma et les comédies musicales américaines, et qui ont évolué au fil des ans pour devenir les classiques que nous apprécions aujourd'hui.

Mais pourquoi sont-ils intemporels ? Est-ce la combinaison d'influences musicales comme le jazz, les musiques de film, la comédie musicale et même la pop, ainsi que leur habileté à transcender ces classements ? Ou est-ce dû à leurs textes si évocateurs, dont les thèmes sont enracinés dans la vie quotidienne et qui sont porteurs d'espoir, de réconfort et de divertissement en des temps agités ? Pour Jeroen D'hoë, la qualité d'un classique intemporel réside surtout dans la qualité des mélodies et des combinaisons d'accords, ainsi que dans la forme traditionnelle AABA des chansons : « *My Funny*

Valentine en est un bel exemple. Les mélodies suivent une structure classique, sans aucune fausse note sur le plan de l'harmonie ou des motifs. On sent que Richard Rodgers a suivi une formation classique. Cet aspect et son attachement au divertissement font toute la force de ses chansons. C'est ce que j'ai coutume d'appeler "un concentré de maestria". »

Des compositeurs de formation classique comme George Gershwin (1898-1937), Cole Porter (1891-1964) et Richard Rodgers (1902-1979) ont réussi à élever la chanson populaire au rang de forme artistique grâce à des approches innovantes. Une forme artistique qui parle au grand public, notamment grâce à ses mélodies simples et ses harmonies riches se prêtant à de nombreuses interprétations. Des textes en rime intelligents et parfois teintés d'humour ont également contribué à la popularité de ces chansons.

Une larme et un sourire

L'un de ces compositeurs s'est aussi brillamment illustré comme parolier : Cole Porter, qu'Hugo Claus considérait comme le « plus grand poète de tous les temps. » En réalité, tout le monde connaît Cole Porter. Si son nom est parfois oublié, tout le monde connaît au moins une de ses chansons, telles que *I've Got You Under My Skin* évoquée plus haut. Comment pourrait-il en être autrement, étant donné qu'on lui en doit un millier ? Autant de véritables perles musicales.

Cole Porter a eu la chance de se trouver au bon endroit au bon moment. Né au tournant du siècle, il connaît les années folles à Paris, puis l'âge d'or des années » 30 et » 40 à Hollywood et Broadway. Sa famille étant aisée, il n'est pas obligé de composer pour survivre. Il peut donc développer ses idées artistiques en toute liberté. Cole Porter compose ses premières chansons pendant ses études de littérature anglaise à l'université de Yale, où il divertit les autres étudiants en jouant du piano et en chantant. Après Yale, il suit une formation musicale à Harvard, avant de déménager à Paris pour quelques années. Il y étudie à la Schola Cantorum tout en s'adonnant aux joies trépidantes de la vie nocturne avec des compositeurs comme Milhaud et Poulenc. C'est là que Cole Porter décide de se consacrer à la composition et à l'écriture des paroles de ses propres chansons.

À Paris, il rencontre son épouse, la belle et fortunée Linda Lee Thomas. Ils mènent ensemble une vie de grandeur, de beauté et d'ouverture. Car malgré un mariage heureux, il est de notoriété publique que Cole Porter n'était pas insensible aux charmes masculins. À la fin des années » 20, la comédie musicale *Paris* perce à Broadway, notamment grâce à Irving Berlin. *Let's Do It, Let's Fall In Love* est le premier grand succès de Cole Porter. Il déménage alors à New York, d'où il fait de constants aller-retour entre Manhattan et Hollywood. Un dramatique accident d'équitation bouleverse cette merveilleuse vie en 1937. Ses deux jambes broyées, Cole Porter ne connaîtra plus que la douleur, malgré de nombreuses opérations. Il enchaîne toutefois encore quelques succès à Broadway, jusqu'à la fin des années 50.

Si les chansons de Cole Porter paraissent simples au premier abord, elles sont techniquement difficiles pour leurs interprètes en raison de la complexité des harmonies, de la rythmique et des longs intervalles. Les paroles sont souvent de nature autobiographique et traitent de tous les aspects de la vie, des premiers émois amoureux à l'amertume de la séparation. Et malgré un ton généralement tragique, Cole Porter y ajoutait toujours un trait d'esprit. Sa devise résume bien sa plume : « Have a smile on your face ».

De la scène musicale au hit-parade

Des compositeurs comme Gershwin et Rodgers collaboraient souvent avec des paroliers fixes. C'est ainsi que Rodgers a formé pendant plus de 25 ans un duo bien huilé avec Lorenz Hart (1895-1943), dont on conserve plus de 500 chansons pour la scène et le cinéma. Rodgers est tombé amoureux du genre musical dès sa tendre enfance et a écrit ses premières chansons à l'adolescence. Il n'avait que 15 ans quand il a rencontré Lorenz Hart, qui avait alors une prédilection pour Shakespeare et détestait les paroles gratuites. Tout comme son contemporain Cole Porter, il avait le don d'entremêler poésie et langage quotidien en de petits bijoux littéraires. L'un de leurs plus grands succès est *My Funny Valentine*, ode à l'amour issue de la célèbre comédie musicale *Babes In Arms*.

Les chansons du Great American Songbook ont toutes un point commun. Elles ont connu de nombreuses interprétations par de célèbres artistes, qui les ont transformées pour leurs concerts à grand renfort d'orchestre et de choristes. Pensons par exemple à Louis Armstrong, dont le *What A Wonderful World* est inoubliable. Ou à Ella Fitzgerald, dont la version de *Every Time We Say Goodbye* de Cole Porter ne laisse personne indifférent. Il est même arrivé que des chansons françaises gagnent le hit-parade américain, comme ce fut le cas du grand succès du « Fou chantant » Charles Trenet (1913-2001), *Que reste-t-il de nos amours ?*, traduit en anglais par *I Wish You Love* et repris par de nombreux artistes internationaux.

Jeroen D'hoë a relevé le défi d'adapter plusieurs de ces chansons pour la structure vocale du Vlaams Radiokoor : « Pour moi, le chœur est une sorte de big band vocal que je subdivise en différentes sections, comme on en trouve dans un orchestre de jazz : de la section des rythmes et des basses à celle des cuivres et des bois. Il y a des moments collectifs, et d'autres où je crée des dialogues entre les groupes de solistes. Je recourrais par exemple à des accords percussifs groupés pour renforcer la puissance des principales ponctuations du texte. Les cordes et le piano jouent plutôt un rôle complémentaire : ils peuvent apporter un nouveau motif en fonction du texte, à l'image d'un protagoniste extérieur au dialogue. Le chœur étant déjà très animé, je les utilise aussi comme soutien, ou couche sonore supplémentaire. » Pour la plupart des arrangements, Jeroen D'hoë s'en est tenu à un traitement jazzy plutôt traditionnel. Certaines chansons se prêtaient à des accents plus personnels : « La mélodie de *Moon River* exigeait un arrangement plus classique, mais dans un langage contemporain. J'ai alors recouru à des regroupements sonores pour que les accords s'enchaînent harmonieusement. »

Enfin, Jeroen D'hoë nous réserve une belle surprise. Spécialement pour ce programme, il a retravaillé une composition de jeunesse qu'il affectionne, *The Rhythm*, pour en faire une nouvelle création qui surgit, telles des silhouettes changeantes, entre les chansons d'amour.

THE GREAT AMERICAN SONGBOOK

by Aurélie Walschaert

ENG – Everyone knows the tune *I've got you under my skin*, a song that came to be a true Sinatra classic. The tune and Sinatra are so inseparable, that many believe he is the author. That misconception is typical for many of the songs from the famous Great American Songbook. Often these songs are from lesser known composers, such as Cole Porter, Jerome Kern or the duo Rodgers & Hart. They saw the light on the movie sets of Hollywood or the musical scene of Broadway, and soon started a second life thanks to numerous jazz and pop arrangements. Thanks to famous performers like Frank Sinatra, Ella Fitzgerald or even Lady Gaga, they became evergreens that conquered the world.

This time it's composer Jeroen D'hoë (*1968) who arranged several gems from the Songbook for the Vlaams Radiokoor, a vocal soloist, piano and strings. It's no coincidence that the Radiokoor asked Jeroen for this job, because the music from those times is part of his musical DNA. Some ten years ago, together with singer Paul Michiels he released the album *It's A Gas*, a tribute to the songs from the Great American Songbook.

Timeless classics

Looking for a physical sample of the Great American Songbook is futile, because The Great American Songbook is more than anything a concept: it is a collective term for the songs written for the American music theater and film industry between 1920 and 1950 that have evolved into the 'standards' we know and love today.

What makes these songs timeless? Is it the combination of musical influences from jazz, musical film and even pop? And their ability to think outside the box? Or is the way the lyrics and mundane themes are so familiar, bringing comfort and amusement in times of despair? For Jeroen, the timelessness is to be found in the melodies and chord combinations, and the traditional AABA-form: "*My Funny Valentine* is a great example in which not a single note is harmonically displaced. You can feel that Rodgers was classically trained. That aspect, combined with his love for entertainment, made his songs so powerful. I like to call it 'great mastery in a nutshell'."

Classically trained composers such as George Gershwin (1898-1937), Cole Porter (1891-1964) and Richard Rodgers (1902-1979) succeeded in elevating popular song to an art form. One that appealed to the masses, partly due to the simple melodies and rich harmonies that were ideally suited for many interpretations. On top of that, the clever and often witty lyrics and rhymes contributed to the popularity of the songs.

A tear and a smile

A composer that excelled in writing lyrics was Cole Porter – Hugo Claus even called him “the greatest poet ever”. In reality everyone knows Cole Porter. If not by name, then surely by his songs – for example the classic I’ve got you under my skin. And the list is endless: Porter wrote about a thousand songs. Each and every one a refined musical gem.

Porter was fortunate to be at the right place at the right time. het geluk op het juiste moment op de juiste plaats te zijn. Born at the turn of the century, he lived through the roaring 20s in Paris, and the golden age of the 30s and 40s in Hollywood and on Broadway. Being born into wealthy family, Porter had the important advantage not having to compose to survive. He had the opportunity to develop his artistic ideas in full freedom. His first songs were composed during his English Literature studies at Yale University, where he entertained his peers as a singer and pianist. After Yale, Porter started a music degree at Harvard, after which he moved to Paris for a couple of years. There he studied at the Schola Cantorum and explored the vibrant night life together with composers such as Milhaud and Poulenc. It was then and there, that Porter decided to devote himself to the composition of songs with his own original lyrics. Paris was also the place where Porter met his wife, the beautiful and wealthy Linda Lee Thomas. Their life was full of grandeur and a sense of beauty and openness. Because despite their loving marriage, it was not a public secret that Porter was actually attracted to men...

The late 20s saw his big breakthrough on Broadway with the musical Paris, in part due to Irving Berlin. Let’s do it, let’s fall in love became Porter’s first big hit. Hereafter, he moved to New York where he divided his time between Manhattan and Hollywood. In 1937, a dramatic accident with a horse turned his successful life upside down. Both his legs were crushed, and despite many surgeries, from that point onwards Porter lived in constant pain. Notwithstanding more Broadway triumphs until deep in the 50s.

At a first glance, Porter’s songs seem simple. But a deeper look reveals complex harmonies, rhythms and large intervals, technically challenging for the performers. Often his lyrics are autobiographical, and cover all aspects of love – from young love to bitter farewell. And in spite of a usually tragic undercurrent, Porter always finds a way to add some witticism. It does not come as a surprise that his motto was: “Have a smile on your face”.

Musical scene to hit parade

Composers such as Gershwin and Rodgers often worked with a regular text writer. For more than 25 years, Rodgers formed a well-oiled duo with Lorenz Hart (1895-1943). Their fruitful collaboration resulted in over 500 songs for film and theatre. Rodgers’ love for musical was instilled in his childhood and he wrote his first songs while he was still a teenager. He was barely 15 when he met Hart. The latter had a penchant for Shakespeare and a strong dislike for gratuitous song lyrics. Just

like his contemporary Porter, he possessed a talent to weave poetry and everyday spoken language into literary gems. One of their greatest hits was My Funny Valentine, a tune from their famous musical *Babes in arms*, and an ode to love.

Characteristic for the American Songbook songs is the plethora of interpretations by famous artists. They brought the original songs to the big stage, adding brilliance with a band and extra vocalists. Just think of Louis Armstrong, who immortalized the song What a wonderful world. Or Ella Fitzgerald, whose version of Porter's Every Time We Say Goodbye to this day moves audiences around the world. Even French chansons made their way into the American hit parade: the showstopper *Que reste-t-il de nos amours?* from 'Le Fou Chantant' by Charles Trenet (1913-2001) was translated into English – I Wish You Love – and was covered by a large number of international artists.

Jeroen D'hoë took on the challenge to translate these iconic songs to the vocal structure of the Vlaams Radiokoor: "I am using the choir as a 'vocal big band' and divide them into different sections that one also finds in a jazz orchestra, from a rhythm and bass section to a brass and woodwind one. Sometimes the choir acts as a collective, other times the solistic groups create a dialogue. For instance, percussive cluster chords are used to emphasize important punctuation marks in the text. The strings and piano have a more complementary role: they can introduce new motives in function of the lyrics, as an extra partner in the dialogue. But considering the many things happening in the choir, I also use them in a supportive fashion, acting as a cushion of sound." For most of the arrangements, Jeroen chose for a traditional, jazzy adaptation. Nevertheless, some songs were suitable for the addition of more personal accents: "The melody of Moon River asked for a classic setting, but in a contemporary idiom. Hence I used sound clusters to gradually blend the chords in to each other."

Last but not least, Jeroen has one more surprise in store for the audience. Specially for this programme, he rearranged a cherished composition from his childhood, *The Rhythm*, that will take on different forms between the love songs of the night.